

Programmaties duaal leren gewoon secundair onderwijs – schooljaar 2026-2027

*Advies over de aanvragen voor programmatie van duale
opleidingen gewoon secundair onderwijs - schooljaar 2026-
2027*

Vlaamse Onderwijsraad

Simon Bolivarlaan 17

BE-1000 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be

info@vlor.be

Advies op vraag van Zuhail Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 29 januari 2026

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 12 maart 2026 met 14 stemmen voor en 1 onthouding

Vorbereiding: technische werkgroep Programmaties duaal leren op 13 februari 2026 onder voorzitterschap van Marie-Anne Michielsens

Dossierbeheerder: Marie-Anne Michielsens

Inhoud

1	Situering.....	3
1.1	Programmaties duaal leren in het voltijds secundair onderwijs.....	3
2	Aanbevelingen	4
2.1	Criterium macrodoelmatigheid verduidelijken.....	4
3	Beschrijving van de programmatieaanvragen.....	4
	Stijging leerlingenaantal vs. daling aantal vragen	4
	Verdeling van het aantal aanvragen	5
	Overzicht aangevraagde duale structuuronderdelen.....	5
4	Aanpak advisering.....	6
4.1	De criteria uit de regelgeving	6
4.1.1	Macrodoelmatigheid (criterium 1) en de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt (criterium 2).....	7
4.1.2	Keuzevrijheid (criterium 3).....	7
4.1.3	Studiecontinuïteit (criterium 4).....	7
4.1.4	Materiële infrastructuur, samenwerking met lokale arbeidsmarktactoren en bedrijfswereld (criterium 5 en 6).....	7
4.1.5	Afspraken met andere lokale onderwijsverstrekkers (criterium 7)	7
4.1.6	Afstemming binnen overlegforum (criterium 8).....	8
4.2	Bijkomende criteria en clusters	8
4.2.1	Cluster 1: Heraanvraag	8
4.2.2	Cluster 2: Studiecontinuïteit	9
4.2.3	Cluster 3: Vervolledigen leerlijn met OK2	9
4.2.4	Cluster 4: Verbreding domein	9
4.2.5	Cluster 5: Bestaand aanbod uitbreiden of verplaatsen naar een andere vestigingsplaats.....	9
	Bronnen	10

1 Situering

De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) ontving op 29 januari 2026 de adviesvraag over de programmatieaanvragen voor duale structuuronderdelen voor het gewoon voltijds secundair onderwijs (dual so) voor het schooljaar 2026–2027. Het gaat om 14 aanvragen van 5 Syntra.

1.1 Programmaties dual leren in het voltijds secundair onderwijs

Voor het schooljaar 2026–2027 is programmatie mogelijk voor 195 duale structuuronderdelen in de arbeidsmarktfinaliteit, de dubbele finaliteit en de 7e leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3 en na OK4. Er zijn 13 nieuwe duale trajecten.

Domein	Dual structuuronderdeel
Economie en Organisatie STEM	3 ^e graad Applicatie- en databeheer dual
	3 ^e graad Applicatie- en databeheer dual
	3 ^e graad Elektrotechnieken dual
	3 ^e graad Industriële ICT dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK3 Mecanici Tuin-, Park- en Bosmachines dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK4 Meettechniker dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK3 Technicus Datacommunicatie en Netwerken dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK3 Technicus Elektrische Voertuigen dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK4 Vliegtuigtechniker B1 dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK4 Vliegtuigtechniker B2 dual
	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK3 Barman dual
Voeding en Horeca	zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK3 Sommelier dual

Een programmatie moet goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering na advies van de Vlor, de SERV en AGODI. De Onderwijsinspectie brengt geen advies meer uit.

De duale structuuronderdelen gewoon secundair onderwijs kunnen ingericht worden door:

- de Syntra;
- de scholen voltijds secundair onderwijs;
- de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Als een voltijdse secundaire school verbonden is met een niet-autonoom centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, heeft de programmatie betrekking op de school én op het centrum. Het bestuur beslist waar het structuuronderdeel wordt ingericht.

Vanaf 1 september 2024 is het mogelijk om duale structuuronderdelen vrij te programmeren als de school het niet-duale structuuronderdeel al organiseert. Dat geldt ook voor een niet-niche dual structuuronderdeel van een studiedomein én onderwijsvorm die de school al organiseert.¹

¹ [Omsendbrief SO 61 van 5 februari 1999. Programmatie in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het stelsel leren en werken op 1 september 2022, § 4.4](#)

Deze nieuwe programmatieregels gelden niet voor de Syntra: zij kunnen niet vrij programmeren.

Voor de programmaties duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3, brengt de Vlor een apart advies uit.

2 Aanbevelingen

Op 13 juni 2024 bracht de Vlaamse Onderwijsraad een beschouwend advies uit over alle programmatieadviezen sinds de start van de modernisering.² Hoewel het zich richt op de programmaties in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en niet op duaal leren, kunnen de opmerkingen in hoofdstuk 4 ook gelezen worden in het licht van de programmaties duaal. Ook in ons advies *Grondige bijsturingen om van duaal leren een succes te maken* doen we aanbevelingen over de programmaties duaal leren.³

2.1 Criterium macrodoelmatigheid verduidelijken

De Vlaamse Onderwijsraad herhaalt zijn vraag aan de overheid om een eenduidige definitie en objectieve subcriteria te formuleren voor de beoogde macrodoelmatigheid.

Nu het mogelijk is om duale structuuronderdelen vrij te programmeren, is er enkel een programmatieaanvraag met overheidsgoedkeuring nodig voor een niche structuuronderdeel of voor het inrichten van een nieuw studiedomein in de tweede of derde graad. De Syntra zijn verplicht om een aanvraag in te dienen voor elke programmatie. Hoe bepaalt de overheid de macrodoelmatigheid en monitort ze de mogelijke versnippering?

Daarnaast vraagt de raad om ook de term ‘niche’ te definiëren. Hoe bepaalt de overheid waar er wel en niet een niche structuuronderdeel ingericht mag worden? Hoeveel mogen er ingericht worden?

3 Beschrijving van de programmatieaanvragen

Aan de hand van de programmatieaanvragen maakt de Vlaamse Onderwijsraad in zijn advies jaarlijks een beknopte analyse van het landschap voor duaal leren. De Vlor baseert zich voor die analyse op de tabellen van AGODI met daarop een overzicht van de aanvragen enerzijds en de leerlingenaantallen anderzijds, aangevuld met een aantal indicatoren.

Stijging leerlingenaantal vs. daling aantal vragen

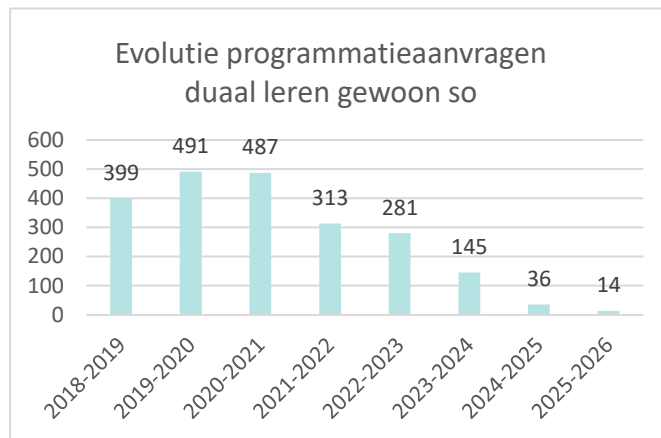
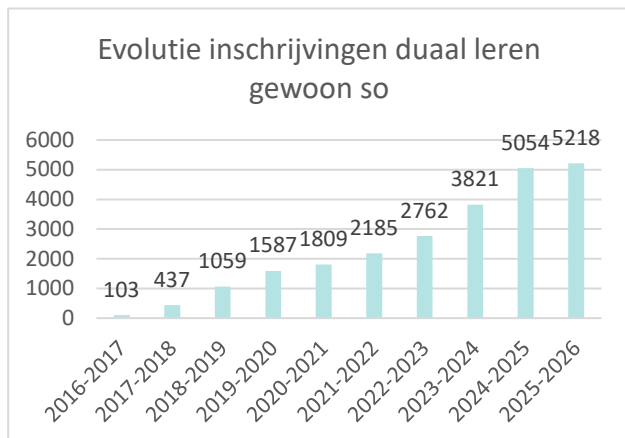
Het aantal leerlingen dat een duaal traject volgt, neemt sinds 2016 jaarlijks toe. Voor schooljaar 2025-2026 zijn dat er 5218, een stijging van 3,2% ten opzichte van vorig schooljaar.⁴

² Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Programmaties gemoderniseerd voltijds \(buiten\)gewoon secundair onderwijs](#), 13 juni 2024.

³ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Grondige bijsturingen om van duaal leren een succes te maken](#), 6 juli 2023.

⁴ Telling op 1/10/2025, cijfer nog niet geverifieerd.

Er zijn dit jaar 14 aanvragen van 5 Syntra, ten opzichte van 36 aanvragen van 9 scholen/Syntra in schooljaar 2024-2025. Dat is een daling van 61%. Er zijn enkel aanvragen van Syntra, omdat zij niet vrij mogen programmeren.

Dat er van de andere onderwijsverstrekkers geen aanvragen zijn, is te verklaren door de nieuwe programmatieregels die sinds schooljaar 2023-2024 in voege zijn. Hierdoor mag een school de duale variant vrij programmeren, als ze de niet-duale variant van een structuuronderdeel al inricht. Ook een vrije programmatie van een duaal niet-niche structuuronderdeel van een studiedomein en onderwijsvorm die de school al organiseert, is mogelijk. Zo kreeg AGODI vorig schooljaar van 79 scholen 227 meldingen voor 81 verschillende duale structuuronderdelen. Omdat een vrije programmatie tot 1 april gemeld mag worden, kunnen we nog geen resultaten voor dit schooljaar geven.

Verdeling van het aantal aanvragen

Per aanbieder

Aanbieder	Aantal aanvragen	Aantal scholen/centra
GO!	0	0
Off. gesubs. ond.	0	0
Vrij gesubs. ond.	0	0
Syntrum	14	5
Eindtotaal	14	5

Per graad

Graad	Aantal aanvragen
tweede graad (arbeidsmarktfinaliteit)	3
derde graad (arbeidsmarktfinaliteit)	6
zevende lj na OK3	5
zevende lj na OK4	0
Eindtotaal	14

Overzicht aangevraagde duale structuuronderdelen

Aangevraagde duale structuuronderdelen tweede graad	Aantal aanvragen	Aangevraagde duale structuuronderdelen derde graad	Aantal aanvragen
Hoeknaadlasser	1	Brom- en Motorfietsinstallaties	2
Medewerker Groen- en Tuinaanleg	1	Dierenzorg	1
Medewerker Groen- en Tuinbeheer	1	Groenaanleg en -beheer	1
		Podiuminstallaties	2

Aangevraagde duale structuuronderdelen zevende leerjaar na OK3	Aantal aanvragen	Aangevraagde duale structuuronderdelen zevende leerjaar na OK3	Aantal aanvragen
---	---------------------	---	---------------------

Meubelstoffeerder	1	Verzorgende/Zorgkundige	1
Podiumtechnicus	1	Vloerder/Tegelzetter	1
Stukadoor	1		

Van de 13 nieuw programmeerbare duale structuuronderdelen wordt geen enkele opleiding aangevraagd.

4 Aanpak advisering

Bij zijn beoordeling van de aanvragen maakt de Vlaamse Onderwijsraad, naast de criteria uit de regelgeving (4.1), ook gebruik van een clustering aan de hand van een aantal bijkomende criteria (4.2).

- Als de Vlor na bespreking van het dossier oordeelt dat een aanvraag in voldoende mate beantwoordt aan het geheel van de beoordelingscriteria dan krijgt die aanvraag een gunstig advies. *Gunstige adviezen worden niet verder gemotiveerd tenzij extra duiding gewenst is.* Die duiding staat dan in deel 5.
- Als de Vlor na bespreking van het dossier oordeelt dat een aanvraag in onvoldoende mate beantwoordt aan een of meer beoordelingscriteria, dan krijgt die aanvraag een ongunstig advies. *Ongunstige adviezen worden steeds gemotiveerd.*
- In de tabel als bijlage zijn alle adviezen over de individuele dossiers terug te vinden.

4.1 De criteria uit de regelgeving⁵

De programmatieaanvragen moeten gemotiveerd worden aan de hand van volgende criteria:

- 1 de eventuele beperkingen of voorwaarden (zoals frequentie, geografische inplanting, ...) die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
- 2 de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
- 3 de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;
- 4 de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren of binnen de scholengemeenschap;
- 5 de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
- 6 de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
- 7 de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod;
- 8 de afstemming binnen het overlegforum duaal leren waaronder de school of het centrum als aanbieder ressorteert.

⁵ [Omzendbrief SO 61 van 5 februari 1999. Programmatie in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het stelsel leren en werken.](#)

Hieronder geven we aan hoe we de criteria gehanteerd en geïnterpreteerd hebben en welke bezorgdheden daar rond leven.

4.1.1 Macrodoelmatigheid (criterium 1) en de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt (criterium 2)

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het belangrijk dat scholen bij de opstart van duaal leren de kans krijgen om zowel de expertise als het netwerk van leerwerkplekken stapsgewijs uit te bouwen.

4.1.2 Keuzevrijheid (criterium 3)

De Vlor respecteert het principe van de keuzevrijheid van ouders en leerlingen tussen vrij en officieel onderwijs.

4.1.3 Studiecontinuïteit (criterium 4)

Studiecontinuïteit is de overgang van een lager naar een hoger leerjaar. Bij studiecontinuïteit wordt gekeken of die gewaarborgd is tussen de tweede graad, de derde graad en het zevende leerjaar of binnen de derde graad per aanbieder. Het gaat hierbij om logische leerlijnen. De Vlor ziet dit breder dan enkel de aansluiting van duale opleidingen op duale opleidingen, maar beschouwt ook de aansluiting op een niet-duale opleiding als studiecontinuïteit.

Als de programmatieaanvragen structuuronderdelen uit een hoger leerjaar omvatten die aansluiten op een domein dat al aanwezig is op de school in een lager leerjaar, zowel duaal als niet-duaal, adviseert de Vlor die aanvragen gunstig.

4.1.4 Materiële infrastructuur, samenwerking met lokale arbeidsmarktactoren en bedrijfswereld (criterium 5 en 6)

De Vlor adviseert alle programmatieaanvragen gunstig voor duale structuuronderdelen die behoren tot een studiedomein dat de school al aanbiedt. De materiële infrastructuur, inhoudelijke expertise en netwerken van ondernemingen zijn immers aanwezig voor de programmatie van een duaal traject. Bij de aanvragen voor een studiedomein dat de school nog niet aanbiedt, is de motivering in het dossier doorslaggevend voor het advies.

De samenwerking met de lokale arbeidsmarktactoren en bedrijfswereld is uiteraard cruciaal om duale trajecten vorm te geven. Omdat het voor een nog niet ingericht structuuronderdeel vaak onmogelijk is om al een officiële samenwerkingsovereenkomst te sluiten, volstaat voor de Vlor een intentieverklaring. Wij verwachten geen opsomming van bestaande samenwerkingen en gecontacteerde ondernemingen. De scholen hebben meestal een eigen netwerk en mocht dat niet volstaan, dan kunnen ze een beroep doen op ondersteuning van de sectoren binnen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

4.1.5 Afspraken met andere lokale onderwijsverstrekkers (criterium 7)

De Vlor richt zich voor de beoordeling van dit criterium op het akkoord van de scholengemeenschap dat bij het aanvraagdossier gevoegd moet zijn.

4.1.6 Afstemming binnen overlegforum (criterium 8)⁶

De opdracht van de overlegfora heeft betrekking op een brede context van onderwerpen over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt maar met een expliciete focus op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen. Het organiseert structureel overleg rond en signaleert problemen bij:

1. de afstemming van het opleidingsaanbod op de mogelijkheden binnen de lokale arbeidsmarkt en tussen de verschillende aanbieders duaal leren;
2. het opzetten van al dan niet tijdelijke samenwerkingsverbanden tussen de verschillende betrokken partijen binnen duaal leren, met het oog op een versterking van de link tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt voor de leerling;
3. sensibilisering en mobilisering van de lokale arbeidsmarkt;
4. de bevordering van de vlotte overgang van leerlingen van onderwijs naar de arbeidsmarkt;
5. de analyse van de lokale arbeidsmarkt in functie van het huidige en toekomstige opleidingsaanbod, gebruik makende van de beschikbare gegevens.

We hebben vragen bij het nut van die extra procedure. Het is geen ontvankelijkheidscriterium en de Vlor vreest dat er op die manier een extra adviesorgaan in het leven wordt geroepen zonder decretale basis. Bovendien veroorzaakt dit criterium planlast.

4.2 Bijkomende criteria en clusters

De Vlaamse Onderwijsraad werkt bij de beoordeling met een aantal bijkomende criteria. Als de aanvraag aan een van die criteria voldoet, geven wij een gunstig advies. Op die manier komen we tot vijf verschillende clusters:

1. heraanvraag
2. studiecontinuïteit
3. vervolledigen leerlijn met OK2
4. verbreding domein
5. verplaatsen aanbod of aanbod op nieuwe of extra vestigingsplaats

Hieronder geven we bij elk criterium meer uitleg. *Sommige aanvragen vallen onder meerdere clusters.*

4.2.1 Cluster 1: Heraanvraag

Als een aanvraag al goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering, maar niet ingericht werd omdat in het daaropvolgende schooljaar geen leerlingen werden ingeschreven, adviseert de Vlor opnieuw gunstig.

Als een aanvraag in een vorige ronde afgekeurd werd door de Vlaamse Regering, zal de Vlor onderzoeken in welke mate de heraanvraag tegemoetkomt aan de reden voor de afkeuring door nieuwe informatie of bijkomende acties.

Er zijn dit schooljaar twee heraanvragen.

⁶ [Art.357/35 van de codex secundair onderwijs.](#)

4.2.2 Cluster 2: Studiecontinuïteit

De Vlor geeft een gunstig advies aan alle programmatieaanvragen die een leerlijn van een lager naar een hoger leerjaar vervolledigen. We verwijzen hiervoor naar criterium 4 uit de regelgeving (zie hoger).

Het gaat hier over vijf aanvragen.

4.2.3 Cluster 3: Vervolledigen leerlijn met OK2

De Vlor geeft ook een gunstig advies aan alle programmatieaanvragen die een leerlijn vervolledigen, met name bij aanvragen van scholen die een opleiding in een studiedomein willen aanbieden op het niveau OK2, waarvan ze al een of meerdere opleidingen aanbieden in een hoger leerjaar (OK3). Die aanvragen zorgen zo voor een duidelijke leerlijn naar de aansluitende opleiding(en) vanuit de lagere leerjaren.

Er zijn geen aanvragen.

4.2.4 Cluster 4: Verbreding domein

Sommige scholen willen het aanbod aan opleidingen binnen een bepaald studiedomein dat zij al aanbieden vergroten, om zo hun leerlingen meer keuzemogelijkheden te bieden. De meerderheid van de aanvragen binnen deze cluster gaat over de verbreding van een domein binnen de tweede en derde graad. In mindere mate zijn er aanvragen voor een verbreding van een domein voor 7e leerjaren: deze aanvragen vallen meestal onder cluster 3 (studiecontinuïteit).

De Vlor hanteert hier een brede interpretatie van 'domein': we beschouwen het hele STEM-domein als één domein.

Er zijn zeven aanvragen die binnen deze cluster vallen.

4.2.5 Cluster 5: Bestaand aanbod uitbreiden of verplaatsen naar een andere vestigingsplaats

Bij duaal leren is het aanbod gekoppeld aan een vestigingsplaats. Verschillende aanbieders willen een bestaand aanbod van één vestigingsplaats *ook inrichten op een tweede of derde vestigingsplaats*. In theorie is dit dus een nieuw domein voor vestigingsplaats 2 maar uiteraard hebben deze onderwijsverstrekkers al heel wat expertise opgebouwd op vestigingsplaats 1 en zetten ze deze ook in voor vestigingsplaats 2, vaak met dezelfde leerkrachten.

Daarnaast zijn er onderwijsverstrekkers die hun huidige duale aanbod willen *verplaatsen* naar een andere vestigingsplaats en daarom een nieuwe programmatieaanvraag moeten doen.

Gezien de nodige ervaring en expertise in deze gevallen steeds aanwezig is, geeft de Vlor die aanvragen altijd een gunstig advies als uit de omgevingsanalyse blijkt dat het nieuwe aanbod niet overlapt met een bestaande opleiding van een andere onderwijsverstrekker op die vestigingsplaats.⁷

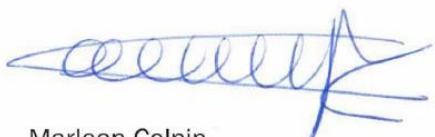
Er zijn dit jaar twee aanvragen, maar dat zijn heraanvragen die apart gemotiveerd worden.

De Vlaamse Onderwijsraad hanteert het geheel van de bovenstaande criteria bij de beoordeling van de aanvragen. Alle aanvragen die de Vlor volgens een of meer van bovenstaande criteria

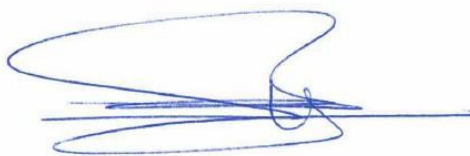
⁷ Tenzij die andere aanbieder de keuzevrijheid van ouders en leerlingen moet garanderen.

gunstig adviseert, worden niet verder gemotiveerd. De adviezen die extra duiding vragen, komen in deel 5 aan bod.

Hierna volgt het concrete advies per dossier. Dat wordt niet gepubliceerd op de website van de Vlor.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Els Supply
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

Bronnen

[Codex secundair onderwijs. 17 december 2010.](#)

[Decreet over het Onderwijs XXXIII. 7 juli 2023.](#)

[Omzendbrief SO 61 van 05 februari 1999. Programmatie in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het stelsel leren en werken.](#)

Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Grondige bijstellingen om van duaal leren een succes te maken](#), 6 juli 2023.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Programmaties gemoderniseerd voltijds \(buiten\)gewoon secundair onderwijs](#), 13 juni 2024.